

Sesija Asocijacije nezavisnih intelektualaca Krug 99,

Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 16.2.2014.

Prijedlog Platforme

za izlazak BiH iz stanja socijalnog bunta

1. Krug 99 smatra da je aktuelno stanje socijalnog bunta izazvano dubokim ekonomskim, socijalnim ali i političkim problemima u kojima žive građani BiH preko dvadeset godina. U iznalaženju mjera za promjenama stanja koje generira socijalni bunt neophodno je jasno distancirati opravdani bunt od svih oblika nasilja, paljenja i uništavanja javne i privatne imovine. Nosioc, po broju kao mala skupina izvršilaca, nisu reperezetenti građana i njihovih zahtjeva. Na zahtjeve građana treba odgovoriti demokratskim sredstvima razumne politike, na postupke nasilja treba odgovoriti mjerama na zakonu zasnovanih sankcija. Nužno je nastaviti reformu policije i civilne zaštite u funkcionalnom okviru države.

Sabahudin Hadžialić: “Na zahtjeve građana treba odgovoriti demokratskim sredstvima razumne politike...”...Volio bih da mi neko konkretno kaže kakva su to demokratska sredstva razumne politike u zemlji “organi(zirane)zovane anarhije” kada govorimo o odgovornosti izabranih predstavnika vlasti koji su odgovorni jedino onome koji ih je doveo na to mjesto, a to nije narod, već njegov, daida, amidža ili tetić, koliko god mi šutjeli o tome. Demokratija je, kako Lajphart kaže “vladavina slobodno izabranih predstavnika naroda” što *eo ipso* znači da trebaju i slobodno odgovarati upravo narodu odnosno narodima koji su ih birali. Ovo što se nama dešava danas u FBiH je upravo poziv da odgovaraju narodu, ponoviću, predstavnici SVIH političkih partija, bilo u vlasti i/ili opoziciji. Pred nama se postavlja metodološko pitanje **KAKO?**

Odgovor je bolno jednostavan, samo ako ostavimo po strani vlastite, sebične interese, svakoga od nas I pozabavimo se, prije svega, **ROKOVIMA**, jer vremena za gubljenje više nema:

1. Imenovanje tijela od tri člana (BHS) ispred Kruga 99 koje će prisustvovati sljedećem Plenumu građana I predložiti, kao građani, članovi Asocijacije nezavisnih intelektualaca “Krug-a 99” sljedeće:

a) Da eminentni pravni, ekonomski, komunikološki, sociološki, i svi drugi stručnjaci, članovi akademske zajednice, članovi Kruga 99 stave na raspolaganje svoje znanje i umijeće tako da u roku od 15 dana od dana usvajanja ovog prijedloga dostave na uvid Plenumu građana Sarajeva analizu svih Zakona u BiH koji se konkretno tiču njihove struke. Istovremeno da Plenum građana traži da u roku od 48 sati od odluke na Plenumu građana, odgovorni zakonodavni organi na nivou Kantona, Federacije i države BiH dostave Zakone koje su usvojili i koji su na snazi od nastanka dejtonske države do danas. Zbog čega? Kako bi imali uvid u ono što i jeste navedeno ne u jednoj odbrani na sudovima optuženih za silne malverzacije, pljačke i manipulacije i odgovoru: “Ja sam radio po zakonu.” Po analizi prepuštamo Plenumu građana kako će i šta će dalje raditi po ovom pitanju.

2. Prvi, neposredni postupak svih društvenih aktera treba da bude zahtjev za hitnim uspostavljanjem funkcionalnih institucija, namjesto onih smjenjenih ili u ostavci. Taj postupak mora biti i legalan i legitiman. Legalitet će se mjeriti kroz poštovanje demokratskih procedura, a legitimitet uspostavljen kroz odmjereni dijalog demokratski izabраниh predstavnika u institucijama vlasti sa spontano uspostavljenim socijalnim, građanskim grupama i organizacijama. Isključivost bilo koje strane samo će voditi u nove konflikte bez rješenja, kao i strančarenje i politikanstvo bez kraja, takođe. Treba delegitimizirati vaninstitucionalno odlučivanje partijskih elita, snaženjem odgovornosti institucija i pojedinaca koji je čine.

Sabahudin Hadžialić: Treba provjeriti legalitet “demokratskih procedura” jer ako je potrebno za imenovanje jedne kantonalne vlade, po zakonu, 60 dana, u tom slučaju zakon ne valja jer, kako reko, vremena za gubljenje više nema. Potrebno je to smanjiti na najmanje 15-20 dana. Izrazi “odmjereni

dijalog” treba zamijeniti adekvatnim “stručnim polilogom” između predstavnika vlasti (stručnih) i Plenuma građana (stručnih).

3. Treba prihvatiti, za početak, i palijativne mjere socijalne pomoći najugroženijim kategorijama stanovništva i radništva, pogotovo u onim firmama koje godinama ne primaju plaće, nemaju zdravstveno osiguranje ili povezan radni staž, kao i mjere pomoći poboljšanja socijalnog standarda studenata, prevoza đaka i sl.

Mora biti sačuvano dostojanstvo građana koji su dovedeni u stanje socijalne potrebe.

Sabahudin Hadžialić: Gašenje požara “čašom vode” kako je i navedeno treba izvršiti na način da se ukinu privilegije izvršnim i zakonodavnim dužnosnicima I od tih sredstava realizirati “palijativne, odnosno privremene mjere socijalne pomoći”. Sve to predložiti Plenumu građana od strane našeg koordinacijskog tijela na prihvaćanje ili ne. Ne zaboravite, oni su ti koji odlučuju. Mi samo predlažemo. Rokovi za navedeno 15-20 dana.

3. Odgovornost je svakog čovjeka u BiH, a posebno aktera javnosti, *da ne dozvole* manipuliranje sa opravdanim socijalno ekonomskim zahtjevima kako u stranačke svrhe, svrhe anarhije, tako i u *preusmjeravanje energije opravdanih protesta u međuetničko nepovjerenje i sukobljavanje*. Nužna je kritička distance prema skupinama i organizacijama koje profitiraju od proizvođenja kriza.

Sabahudin Hadžialić: Napisao sam prije nekoliko dana (prvi dan protesta, 7.2.2014.) sljedeću misao: “Budi se Istok Zapad, Sjever i Jug obespravljene, građanske Bosne i Hercegovine. Samo da se Srbi, Bošnjaci i Hrvati ne probude.” Molio bih vas da i mi, kao članovi Krug-a 99, kada javno istupamo navedemo da nastupamo u lično ime jer ako vidimo nekoga kako nastupa, a član je i naše Asocijacije nezavisnih intelektualaca, dajte da budemo nezavisni, ali ne od pameti. Kada vidim stavove određenih naših članova koji ovih dana kolaju javnostima BiH, pitam se da nismo članovi određenih partija ili etničkih grupacija.

5. Krug 99 apeluje na građane da nastave sa povremenim protestnim okupljanjima u demokratskoj i dostojanstvenoj formi sve dok nosioci vlasti ne donesu svima razumljive i neophodne, konkretne mjere za promjenu stanja u zemlji. Treba što prije institucionalizirati organizaciju protesta kako oni ne bi otkončali bez vidljivih rezultata.

Sabahudin Hadžialić: Plenum građana je upravo to – institucionalizacija organizacije protesta i mi trebamo otvoreno podržati to.

6. Krug 99 poziva aktere vlasti da u dijalogu sa ekspertima, skupinama intelektualaca, javnih i kulturnih radnika, otvore pitanja kako posljedica tako i dubljih uzroka socijalnog bunta da se ono ne bi pretvorilo u trajno stanje konflikata bez rješenja. U tom smislu treba razmatrati i moguću politiku daljih kreditnih zaduženja države, i svih nivoa vlasti, u funkciji otvaranja javnih radova i plasmana povoljnih kreditnih sredstava za samozapošljavanje, definisanje mjera za ublažavanje posljedica neoliberalnog ekonomskog koncepta mjerama socijalne države, kontekstualiziranja bankarskog sektora sa realnim potrebama domaćeg razvoja, transformaciju penzionih fondova kao investicionih fondova, zabranu privatizacije komunalnog sektora, stavljanje energetske resursa u funkciju domaćeg razvoja, certificiranja standarda obrazovanja i zdravstvene zaštite, i dr.

Sabahudin Hadžialić: Kao građanin ove države i član Krug-a 99 otvoreno sam protiv "politike daljnjih kreditnih zaduženja države, i svih nivoa vlasti" već sam za procesuiranje odgovornih (rok – 15-20 dana od strane stručnih i nezavisnih tužilaštava i organa gonjenja) u skladu sa mojim stavom koji se od 10.2.2014. nalazi i na mojoj zvaničnoj WWW stranici: "Moje ime, znanje i umijeće podržava sve ono što vodi konsocijacijskom polilogu sa ciljem zadovoljenja usmjerenog procesuiranju svih onih koji su se okoristili periodom 1990 - 2014 sa ciljem zadovoljenja neobuzdanih pljačkaških ambicija. Nestranačka, ekspertna vlada na svim nivoima vlasti je pretpostavka uobličavanja moguće alternative "organi(ziranoj)zovanoj anarhiji" koja se odaziva na ime moderne, trenutne Bosne i Hercegovine. Ali, uz istovremeno kreiranje takozvanog "mehanizma opoziva" koji se aktivira u roku od šest (6) mjeseci od imenovanja, ako se pokaže da se desilo da je "sjahao kurta, a uzjahao murta".” U navedenom je novac I ako mi neko kaže

da bi to moglo trajati godinama, pozivam se na stavku gdje sam navodio zakone koji su im to omogućili. Nećemo ići u “lov na vještice” već u “lov na lopove” koliko god mi šutjeli o tome. Primjera radi, dobio sam Poziv od Vlade Iraka da zajedno sa kolegom Žarkom Milenićem iz Brčkog učestvujem na Završnoj manifestaciji “ Bagdad, glavni grad arapske kulture 2013.g. u ime Bosne i Hercegovine koja će biti održana od 19.2. – 23.2.2014.g. Tražio sam od institucija vlasti samo 400 KM dnevnica da imam tokom boravka od četiri dana jer ostale troškove snosi Vlada Iraka, kao Istaknuti samostalni umjetnik, ali ni država, ni federacija, ni kanton, ni grad, ni općina mi nisu pozitivno odgovorili...nemaju taj novac, ali imaju za nonsense svakodnevnice kao što je jedan prosječan ručak u elitnom sarajevskom restoranu. Ja idem u Irak za par dana, ali sa svojih 50 Eura u džepu jer sam sposoban, ali nisam podoban ni jednoj političkoj opciji. Ne dozvolite da budemo nezavisni od pameti već nezavisni od njih, da ne pominjem drugačije nazive. Rokovi do 30 dana.

7. Privatizacija i privatna inicijativa ne smiju biti unaprijed kriminalizirani, podjednako kao što rušilaštvo na protestima ne smiju prikriti činjenicu nezadovoljstva socijalno - ekonomskim stanjem, nepostojanjem perspektive za zapošljavanje omladine, korumpiranošću vlasti na svim nivoima koji su doveli do radikalnog socijalnog bunta radnika, nezaposlenih i građana općenito. Neophodno je utvrditi odgovornost pravosudne i izvršne vlasti na svim nivoima, a posebno tužilaštava, za propuštanje i nereagovanje na zloupotrebe u procesu privatizacije, na korupciju, na nerad administracije. Pri tužilaštvi treba formirati specijalna tijela za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala po uzoru na hrvatski USKOK (Ured za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala), te donošenje zakona o oduzimanju nelegalno i neosnovano stečene imovine. Neophodno je razmotriti i druge modele privatizacije za firme u kojima je taj postupak evidentno neuspješan, uključujući i radničko dioničarstvo.

Sabahudin Hadžialić: Nećemo unaprijed kriminalizirati „privatizaciju“, ali nemojmo miješati „privatnu inicijativu“ sa privatizacijom, molim vas. Zna se vrlo dobro ko je šta i kako stekao od 1990.g. do danas. Predlažem da se briše riječ privatna inicijativa. Rokovi za uspostavu USKOK-a BiH do 30 dana.

8. Postojeća vlast jeste izgubila legitimitet kod građana, ali je legalna sve dok ne bude izabrana nova i to se ne smije dovoditi u pitanje jer je stanje anarhije gore od toga. Stoga treba zahtijevati od Visokog predstavnika međunarodne zajednice da preduzme mjere iz nadležnosti koje ima za provođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma, kako bi se zaustavila opasnost destabilizacije i destrukcije demokratskog poretka i institucija BiH, i da preuzme svoje obaveze iz Aneksa X u punom kapacitetu, te da s obzirom da je on krajnji tumač civilnog dijela Dejtonskog sporazuma konačno da tumačenje odredbi Ustava BiH o dodatnim nadležnostima države BiH (čl. 3 st.5) koje bi mogle integrisati državu.

PIK treba odmah razmotriti problem legitimiteta vlasti u BiH i osnovanost potrebe za vanrednim izborima, uključujući i mjere za koje je ovlašten Visoki predstavnik u vanrednim okolnostima.

Apelujemo na članove PIK-a da shvate ozbiljnost situacije, prevazidju unutrašnje podjele i da omoguće Visokom predstavniku međunarodne zajednice da preduzme mjere iz nadležnosti koje ima za dosljedno provođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma u svim njegovim segmentima kako bi se zaustavio trend destabilizacije i destrukcije države BiH i njenih institucija.

Sabahudin Hadžialić: Ovo je “Organi(zirana)zovana anarhija” što živimo kao sistem I treba da navedeno tijelo koje predlažem u ime Krug-a 99 predloži Plenumu građana sljedeće: “Naš Izborni zakon ne sadrži u sebi mogućnost vanrednih izbora i oni se ne mogu provesti osim na nivou cijele države. Za tako nešto sigurno nećemo imati koncenzus u oba entiteta i to mora svima biti jasno, koliko god to bolno saznanje bilo. Uvjeren sam da je daleko bolje, umjesto vanrednih izbora sada (koji bi svakako bili izmanipulisani od strane spin-majstora ove ili one stranke) uvesti nestranačke, ekspertne vlade u FBiH na svim nivoima sa rokom trajanja do oktobra/listopada 2014.g. i da one pokušaju spasiti nastavak pljačke i osiromašenje naroda, uvesti 1 KM naknade mjesečno za sve već ranije zaposlene vijećnike/zastupnike/poslanike na svim nivoima zakonodavne vlasti, a zaposlenima uvesti plaću u nivou prosjeka FBiH.

A u oktobru/listopadu 2014.g. zaigrati na nova i samo nova imena na listama uvodeći pravilo u Izborni zakon da niko, ama baš niko ko je makar jednom bio izabran i u jednom mandatu bio angažiran, ne može biti ponovo biran. I američki predsjednik može biti samo u dva mandata, a koliko znam, u ministarskim foteljama i parlamentarnim klupama sjede ljude za koje još malo i možemo reći da su od punoljetstva tu.”

9. U vezi sa rezolucijom Evropskog parlamenta o napretku BiH usvojene 6. februara 2014.godine Krug 99 smatra da je nužna promjena strategije Evropskog parlamenta i Evropske komisije prema BiH kao postkonfliktnom društvu. Da bi bosanskohercegovačko društvo uspjelo u izgradnji demokratskih institucija i vladavine prava nužno je ubrzavanje integracije države BiH u NATO i Evropsku Uniju posebnim putem, uvođenjem zajedničke agende institucija EU i Parlamentarne skupštine BiH za provođenje reformi, uključujući i ustavnu reformu. Takvim pristupom smanjile bi se potencijalne etničke tenzije, a energije građanstva i svih aktera političkog i društvenog života bi se usmjerile na racionalno rješavanje stvarnih problema građana Bosne I Hercegovine.

Susjedne zemlje moraju prihvatiti suverenitet države BiH u efektivnom i praktičnom smislu vođenja vlastite državne politike prema BiH. U protivnom, BiH će biti trajno žarište regionalne nestabilnosti.

10. Vjerske zajednice, obrazovne institucije, kulturna društva i mediji moraju činiti veće napore na obnovi morala u društvu i odgoju omladine. Mediji, pa i oni novi, moraju biti objektivni posrednici između događanja i javnosti, a ne nikako proizvođači intencionalne stvarnosti.

11. Mi narod BiH moramo vjerovati da je sloboda i prosperitet, građanska solidarnost i jednakost među ljudima moguća i potrebna.

Sarajevo, 16. Februar 2014.

Napomena: Ovaj Prijedlog proizišao je iz rasprave na prethodnoj sjednici od 09.2.2014, a biće okosnica za raspravu i dalju dogradnju i na narednoj sesiji Kruga 99, 16.2.2014.

Sabahudin Hadžialić: Odmah da obavjestim Krug 99 da ću, svakako navedene prijedloge, kao građanin, predložiti Plenumu građana Sarajeva isti dan.